

Kovács-Széles Andrea

Anyára várva

Csörög a telefon. Dárlá odaszalad és felkapja. Két szót használ, „jó” és „rendben”, ezeket váltogatja, aztán leteszi a kagylót. A nagyanyja kikiált a konyhából.

– Mit mondott?

– Hazajön.

– Mikor?

– Pénteken – és Dárlá már el is rohan, valami játékot találni magának. Ötéves csodaszép kislány. Hosszú, unalmas, csendes, monoton minden délelőtt. Nem járhat óvodába, mert az messze van, s a nagyanyjának fájnak a lábai.

A nyári konyha szembe van a házzal, tele mindenféle lommal, alig lehet mozdulni benne, de Dárlá mindig itt van, ha nem a kertben csatangol. Most is bevágja maga mögött az ajtót, s beragad a nagybaba hosszú hajába, s minden erejéből odacsapja a konyha falához. Aztán kiabálni kezd a babára, magából teljesen kifordulva:

– Minek jössz haza? Hívtalak? Mi a francnak jössz haza? Ülj ott! Németországba. Dolgozz! Szedjed a salátát!... Péntek. A múltkor se jöttél. Az szerda volt. Egy hétig sírtam a szerda után... Onnan tudom, hogy meddig sírtam, mert így mondta a nagymám a szomszéd néninek: „egy hétig siratta az anyját ez a gyerek, várta, hogy jön, ígérte, s nem jött haza mégse”.

Kicsit megáll, levegőt vesz, aztán a karjánál fogva újra a falhoz veri a nagybabát.

– Soha többé ne hozz nekem babát! Édességet se! Az se kell! Ne hozz semmit! Csak gyere, ha azt mondd, hogy jövök. Itthon mindenkinek van anyukája. Nekem nincs. Nesze ajándék... Senki se játszik velem. Azért se szólok senkihez se... holnapután... ugye... pénteken... megyek... én nem hiszem, hogy jössz... nem fogsz jönni... hazudsz nekem, és én hiába várlak...

A kacatok közé hajítja a babát, lekuporog a földre, és a kitombolt düh után végre zokogni kezd. Átfogja a térdét, és könnyes arcát a trikója ujjába törli. Amikor már alig lát valamit a lomok körvonaláiból, feláll, kinyitja az ajtót és bemegy a házba.

Odabent a nagyanyja horkolva alszik a tévé előtt. A vacsorája ott van az asztalon. Krumplis makaróni. Dárlá beletúr a villával, aztán mégiscsak nekilát, mert mardosást érez a gyomrában. A tévében valakinek szétlövik az agyát, és autós üldözés folyik.

Dárlá odamegy az ágyához, ruhástól fekszik bele, és magára húzza a takarót.

– Istenem, ma nagyon megvertem a Liza babát. Megbocsásss – súgja bele a takaró szélébe, és már alszik is.

Arra ébred, hogy fény ömlik be az ablakon. A nagyanyja az üzletbe készül tejért és kenyérért, az ajtóból visszaszól.

– Reggelizz meg, mire megjövök! Tésztát sütünk ma anyádnak. Pénteken hazajön.

Dárlá hallgat. A nagyanyja megszokta már, hogy ez egy ilyen furcsa gyerek, nem is sokat törődik vele, még örül is, hogy csendben elvan, legalább nem duruzsolja tele a fejét, van neki épp elég baja. A távolodó léptek után már kiabálni is kezd.

– Nem érek rá! Dolgom van! Azért se segíték sütitni. Meg kell fürösztennem Lizát. A tegnap pocsék napja volt. Teljesen kikészült. Ki kell fésülnöm a haját. Érdekel is ez téged, Nanyó... Vajon tényleg hazajön pénteken anya? Majd kitalálok valami szépet neki.

A nagyanyja dél felé ér haza. Dárlá egész délelőtt fecseg a Liza babával, fürdeti, fésüli, tiszta ruhát ad rá. Tud egy mesét is, azt elmondja neki, egy énekből csak két sor jut eszébe, a többit dúdolja. A nyári konyha kacetjai között rátalál egy nagy dobozra. Leemeli a tetejét, s nemcsak a szeme kerekedik nagyra, hanem kicsit a száját is tátva felejtí. Gyönyörű hófehér ruhát emel ki a dobozból.

– Ebben volt anya menyasszony. Hú, de szép! Ha Nanyó nem látja, majd felvesszem.

Gyorsan igazgatja vissza a dobozba. És Dárlá nagy meglepetésre kérészül. Péntekre. Mire hazajön az anyja. Megfogadja Lizának, a nagybabának, hogy most különösen sokat fog beszélni az anyukájával. Nem csak bólogatni fog. Jól ellesznek majd. Hogy lássa az anyukája, hogy milyen okos és mennyi mindent tud már a világról.

Péntek reggel edénycsörömpölésre ébred. Dárlá odahajol a babájához és a fülébe súgja.

– Azért szeretem az augusztust, mert akkor hazajön külföldről az anyukám. Meg karácsonykor. Egy szerdán nem jött. Azért félek, hogy most se. Tudod,

Liza, ezt a Nanyót is nagyon szeretem, csak nem tudom elmondani neki. Az is lehet, hogy tudja is. Péntek van, Liza! Ki az ágyból! Ma hazajön az anyukám!

A nagyanyja hámozza a krumplit. Dárlá odaáll elé; és sokáig nézi a kés ide-oda siklását.

– Mikor jön?

– Délre. Azt mondta. Eredj, vedd fel a pipacsos ruhádat! Meg a piros szandált.

– Minek?

– Hogy lássa, hogy rendesen gondolat viselem. hogy boldog legyen. Azért.

Dárlá bemegy a szobájába, és letérdel az ágy elé.

– Istenem, ma elloptam egy skatulya gyufát Nanyótól. Megbocsáss... És nem veszem fel a pipacsos ruhát... Azt a másikat akarom felvenni. Gyertyát is loptam... Mert kell a meglepetéshez. Hogy boldog legyen az anyukám. Azért.

Dél van. Kész az ebéd. A nagymama leveszi a tűzről. Megkezdődik a kedvenc sorozata a tévében, leül a fotelbe és nézi. Dárlá a babájával kimegy a nyári konyhába, és felveszi az anyja mennyasszonyi ruháját.

Megfésülködik. Hosszú haja beborítja az egész hátát. Vár.

– Csodás ez a ruha, Liza. Kicsit nagy, de nem baj. Olyan vagyok, mint egy tündér. Jó vagyok. Kár, hogy ezt senki se látja. Pedig jó vagyok. Gyönyörű ez a ruha. Pont ilyen boldog volt benne az anyukám, mint én most. Várunk, Liza. Azt hiszem, ma egy kicsit sokáig van dél.

Alkonyodik. És senki sem keresi a kislányt. A nyári konyha belseje egyre sötétül. Dárlá meggyújtja a gyertyákat. Most mindennek olyan furcsa alakja van. Idegen, torz árnyékok. A kislány

arca fehér, akár a ruhája. Iszonyatos erejű düh lesz rajta úrrá, s az asztalt minden erejéből az ajtónak löki.

– Nem péntek van! Hanem szerda. Megint egy olyan szerda! Megint nem jöttél haza! Tudtam, hogy nem fogsz jönni... Tündér lettem a kedvedért... Gyertyafénnyel vártalak. Úgy akartam, hogy itt legyél, anya... Miért hazudsz nekem?... Meg akartalak lepni. Érdekel ez téged?

Felkapja Lizát a földről, s minden erejével a falhoz csapja.

– Nem kell több baba! Semmi se kell. Te kellett volna hazagyere!

Felkap egy üres dobozt és az ajtó felé hajítja.

Az egyik gyertya leesik az asztalról, s a kacsatok közé zuhan. A másik a lábai elé.

Le a hosszú hófehér ruhára. A lányok rohanva kúsznak az arca felé. És Dárlá sikít.

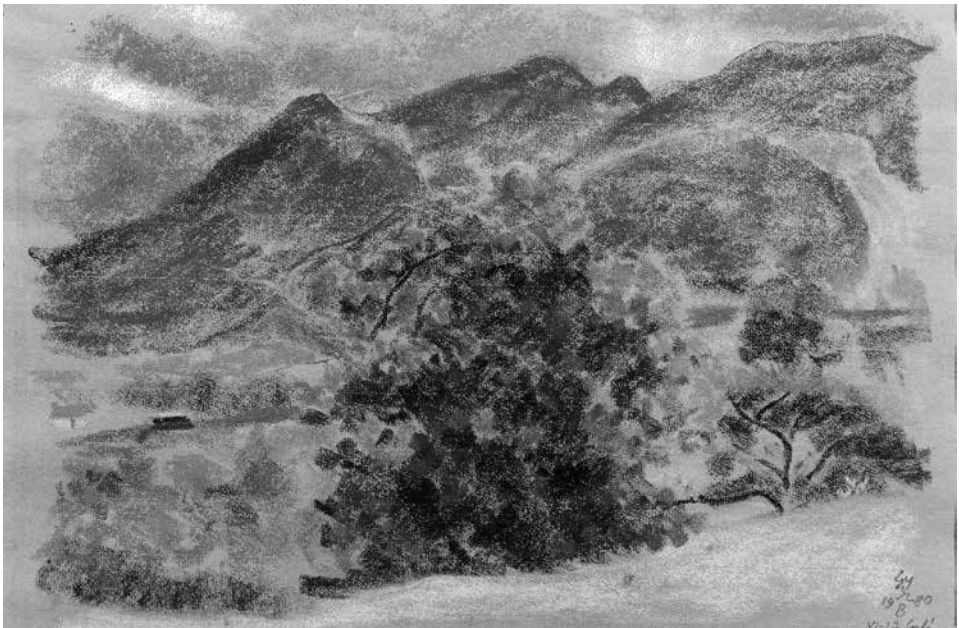
Az ölébe kapja Lizát, és rángatni kezdi az asztalt. Sikít, de az asztal nem mozdul. Vastag a füst. Fekszik a földön és nem akar több sikoly kijönni a torkán...

Nincs több sugara már a Napnak. Hirtelen csap le az este. Füstkeserűn.

Az égő vörös „meglepetés” messzire látszik, az egész falu ott áll körülötte, elszörnyedt lélekkel. Egy tűzoltó a karjaiban hozza a megégett kis testet. „Kis kormos angyal...” – mondják, s mossa szavukat könnypatak.

A kapuban áll egy anya. Átjött fél Európán, fél napot késve. Dárlá elment oda, ahol nem kell folyton várni a szeretetre, ölelésre, szavakra. Ahol simogatás nem csak augusztusban és karácsonykor kapható.

Az anyai lélekben most rakja örök fészket a fájdalom. S ezen az éjszakán füstfátyolban ringnak az égen a csillagok.

Lila fák, Káli, 1980

Napraforgóverő